

REALIZACJA DZIAŁAŃ

w ramach

**PROGRAMU OCHRONY ZDROWIA PSYCHICZNEGO
DLA MIASTA LUBLIN**

w 2022 roku

Program Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Lublin na lata 2018-2022 przyjęty uchwałą nr 1276/L/2018 Rady Miasta Lublin z dnia 16 listopada 2018 r. zakładał realizację następujących programów:

1. Program informacyjno-edukacyjny na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zaburzeń psychicznych, kształtowania przekonań i zachowań sprzyjających zdrowiu psychicznemu oraz kształtowania właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi.
2. Program zwiększania dostępności i zmniejszania nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
3. Program pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej.
4. Program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanej do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi.
5. Program zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym.

Szczegółowe informacje dotyczące realizacji poszczególnych programów w 2022 r. zawiera poniższy załącznik.

Ad.1. Program informacyjno-edukacyjny na rzecz upowszechniania wiedzy na temat zaburzeń psychicznych, kształtowania przekonań i zachowań sprzyjających zdrowiu psychicznemu oraz kształtowania właściwych postaw społecznych wobec osób z zaburzeniami psychicznymi

Realizacja większości wskazanych w Programie zadań w roku 2022 przebiegała na podobnym poziomie, jak w roku 2021. Pierwszy kwartał związany był jeszcze z ograniczeniami wynikającymi z reżimu sanitarnego związanego z pandemią Covid-19. Ograniczenia w realizacji zadań określonych w Programie wynikały również z faktu wojny na Ukrainie. Działania Miasta Lublin koncentrowały się w znacznym stopniu na organizacji wsparcia i pomocy dla uchodźców z Ukrainy, w tym również w sferze ochrony zdrowia psychicznego. Główną jednostką organizacyjną miasta w aspekcie pomocy psychologicznej dla uchodźców z Ukrainy było Centrum Interwencji Kryzysowej. Do akcji pomocowej włączyły się również organizacje pozarządowe, m.in. Fundacja Homo Faber. Podjęte w 2022 r. w ramach Programu działania przyczyniły się do:

- zwiększenia wiedzy na temat zaburzeń psychicznych oraz możliwości funkcjonowania w środowisku osób z zaburzeniami psychicznymi,
- obalenia mitów związanych z funkcjonowaniem osób z zaburzeniami psychicznymi wśród mieszkańców Lublina, a w szczególności wśród przeszkolonych grup.
- budowania pozytywnych postaw w stosunku do osób z zaburzeniami psychicznymi wśród mieszkańców Lublina, a w szczególności wśród przeszkolonych grup.
- integracji osób z zaburzeniami psychicznymi z mieszkańcami Miasta Lublin,
- zwiększenia wśród osób biorących udział w szkoleniach umiejętności skutecznego wspierania osób w kryzysie psychicznym, w szczególności w odniesieniu do pedagogów szkolnych, nauczycieli czy pracowników socjalnych,
- zwiększenia dostępu do informacji na temat zaburzeń psychicznych oraz miejsc udzielających w Lublinie wsparcia i pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom.

Działania zrealizowane w 2022 r.

1. Przekazywanie informacji do mediów oraz zamieszczanie na stronie internetowej Urzędu Miasta Lublin informacji o działaniach podejmowanych z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.

Realizatorzy:

Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin

organizacje pozarządowe, m.in.: Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego, Charytatywne Stowarzyszenie Niesienia Pomocy Chorym „Miscericordia”; Fundacja Alpha w Lublinie, Lubelskie Stowarzyszenie Alzheimerowskie

2. Rozpowszechnianie materiałów edukacyjnych na temat ochrony zdrowia psychicznego.

- poradnik: „**Zdrowie Psychiczne - Dbam to mam!**” - w 2021 r. wydano 800 sztuk publikacji; z uwagi na druk poradnika w miesiącu grudniu w roku 2021 r. rozpowszechniono jedynie 100 egzemplarzy publikacji, zaś pozostałą ilość (700 szt.) w roku 2022;

- ulotki – 200 egzemplarzy;

Materiały przekazywane były organizacjom pozarządowym, jednostkom organizacyjnym miasta Lublin z sektora pomocy społecznej i oświaty, podmiotom medycznym oraz bezpośrednio mieszkańcom Lublina podczas spotkań otwartych (np. Lubelskich Dni Promujących Zdrowie, Lubelskich Dni Seniora).

Realizator:

Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

3. Organizacja spotkań otwartych dla mieszkańców Lublina.

3.1. W celu propagowania zdrowego stylu życia, a tym samym wspierania zdrowia psychicznego najstarszych mieszkańców miasta, w okresie od kwietnia do września 2022 r. zorganizowano **sportową aktywizację seniorów**, w ramach której odbyło się **50 zajęć sportowych** w Parku Saskim i w Parku Ludowym (nordic walking, tai chi, gimnastyka ogólnospołeczna), z udziałem **1006 uczestników**:

- nordic walking: 11 kwietnia - 7 czerwca - 13 spotkań (152 uczestników),

- gimnastyka usprawniająca: 27 lipca - 28 września 2022 r. - 10 spotkań (267 uczestników),

- tai chi: 17 maja - 08 września 2022 r. - 27 spotkań (587 uczestników).

3.2 W dniach 6-10 czerwca 2022 r. zorganizowana została **X edycja Lubelskich Dni Seniora**, podczas której odbyło się ponad **200 wydarzeń** zrealizowanych przez różne podmioty, m.in.: przedszkola, szkoły, domy pomocy społecznej, biblioteki, placówki medyczne, organizacje pozarządowe, kluby sportowe. W ramach LDS zorganizowany został Dzień Zdrowia Seniora w galerii handlowej VIVO – osoby starsze miały możliwość korzystania z szerokiej oferty związanej z dbałością o zdrowie.

3.3. W dniu 01 października 2022 r. odbyła się VII edycja wydarzenia pod nazwą: „**Odczaruj Jesień Życia**”, zorganizowana przy współpracy Prezydenta Miasta Lublin, Rady Seniorów i galerii handlowej OLIMP. Główną atrakcją był pokaz mody senioralnej z udziałem podopiecznych i opiekunów ze Stowarzyszenia

Działania zrealizowane w 2022 r.

Mali Bracia Ubogich. Dodatkową atrakcją stanowiło **Miasteczko dla Seniorów**, gdzie zorganizowano stoiska wystawców z branży zdrowia i usług medycznych, z możliwością korzystania z porad i konsultacji. Seniorzy mogli korzystać również z porad z zakresu interwencji kryzysowej (między innymi wspieranie osób w kryzysie psychicznym), udzielanych przez przedstawicieli Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie.

Realizatorzy:

Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin

Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin

4. Opracowanie i realizacja programów w zakresie promocji i ochrony zdrowia psychicznego dla uczniów lubelskich szkół.

Kontynuowano działania w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego dla uczniów klas I szkół ponadpodstawowych z terenu Lublina. Projekt pod nazwą: „**Szkoła proMOCji zdrowia psychicznego**” realizowany był przez Fundację Sempre a Frente w Lublinie na terenie szkół ponadpodstawowych (71 klas). Realizator wybrany został w drodze otwartego konkursu ofert. Głównym celem programu było popularyzowanie wiedzy z zakresu zdrowia psychicznego i jego uwarunkowań oraz kształtowanie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach trudnych wśród uczniów, rodziców i nauczycieli. Ogółem w projekcie wzięło udział **3 698 osób**. W ramach projektu zrealizowane zostały następujące działania:

- warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla uczniów (1777 osób);
- wykłady, warsztaty i grupy superwizyjno-szkoleniowe dla nauczycieli (365 osób);
- warsztaty i spotkania informacyjno-edukacyjne dla rodziców (888 osób)
- konsultacje telefoniczne (395 osób);
- konkurs na inicjatywę promującą zdrowie psychiczne wśród młodzieży (150 osób);
- konferencja podsumowująca realizację projektu oraz prezentacja przez młodzież inicjatyw promujących zdrowie psychiczne, które zwyciężyły w zorganizowanych konkursach (123 osoby).

Realizator: Fundacja Sempre a Frente w Lublinie

Koordynator działań - Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin

5. Opracowanie i realizacja programów działań w zakresie promocji i ochrony zdrowia psychicznego dla osób z grup podwyższonego ryzyka.

5.1. Porady i konsultacje dla seniorów:

W 2022 r. podczas dyżurów z zakresu wsparcia psychologicznego osób starszych w Wydziale Programów i Inicjatyw Społecznych oraz z usługi Telewsparcia 60+ skorzystało **52 seniorów** (w tym 6 uchodźców z Ukrainy).

Tematem rozmów w telefonie zaufania była samotność, choroby, wsparcie finansowe dla osób starszych. Łączna liczba godzin dyżurów Telewsparcia 60+ wyniosła 530. Przeprowadzono 450 godzin konsultacji indywidualnych, w tym 10 godzin interwencji kryzysowej dla uchodźców z Ukrainy. Główne problemy w pracy psychologicznej z seniorami to depresja, przemoc w rodzinie, zaburzenia pamięci, zaburzenia snu, nerwica oraz problemy w kontaktach rodzinnych. Ilość godzin pomocy psychologicznej – 284. W ramach opieki nad telefonem zaufania odbyło się 80 godz. szkoleń i superwizji.

Telewsparcie 60+ to usługa kierowana do najstarszych mieszkańców Lublina, wprowadzona przez Miasto Lublin we współpracy z Wyższą Szkołą Ekonomii

Działania zrealizowane w 2022 r.

i Innowacji w Lublinie. Seniorzy otrzymywali wsparcie psychologów z zakresu porad w sprawach dotyczących problemów funkcjonowania w życiu społecznym oraz rozwiązywania różnych trudności życiowych, a także pełną informację na temat działalności instytucji i organizacji oferujących różne formy aktywizacji.

Realizator: Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin

5.2. Pełnomocnik Prezydenta ds. Seniorów - telefoniczny i bezpośredni kontakt seniorów z **Pełnomocnikiem Prezydenta ds. Seniorów** – koordynacja i pomoc w zakresie wsparcia dla osób starszych; współpraca pełnomocnika z instytucjami i organizacjami pozarządowymi udzielającymi wsparcia psychologicznego, m.in. Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie, Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego.

6. Organizacja konferencji/seminariów/wydarzeń.

6.1. Konferencja „Zdrowie psychiczne w lokalnej społeczności” – w dniu 22.06.2022 r. zorganizowana została konferencja poświęcona środowiskowym formom wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zarówno dla osób dorosłych, jak też dzieci i młodzieży. Ponadto podjęty został temat wsparcia zdrowia psychicznego osób dotkniętych wojną w Ukrainie. W konferencji wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, przedstawiciele placówek oświatowych oraz podmiotów leczniczych. W konferencji uczestniczyło **150 osób**.

Realizator: Wydział Zdrowia i Profilaktyki we współpracy z Lubelskim Stowarzyszeniem Ochrony Zdrowia Psychicznego

6.2. Organizacja corocznej **Gali „Aktywni z Lublina”**, podczas której uhonorowane zostały osoby i instytucje działające w Lublinie na rzecz włączenia społecznego osób z niepełnosprawnościami i ich rodzin:

6.3 W dniu 3 grudnia 2022 r. odbyło się wydarzenie pod nazwą: **„Społeczny Kiermasz Mikołajkowy”**, zorganizowane w galerii handlowej OLIMP. Podczas kiermaszu świąteczne wyroby rękodzielnicze zaprezentowały m.in.: placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe, środowiskowe domy samopomocy, warsztaty terapii zajęciowej, kluby seniora. Wśród wystawców byli m.in. Lubelskie Stowarzyszenie Osób Chorych na Padaczkę i Ich Przyjaciół „Drgawka”, Fundacja Działań Edukacyjnych KReEdukacja, Towarzystwo Wolnej Wszechnicy Polskiej o/Lublin, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, Ich Rodzin i Przyjaciół „Źródło”, Fundacja Aktywności Obywatelskiej, Stowarzyszenie na rzecz Osób Potrzebujących Wsparcia IUVO, Stowarzyszenie „Dla Ziemi”, Lubelskie Stowarzyszenie Aktywności Międzypokoleniowej MAKI, Stowarzyszenia na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną „Camino” I Koło oraz Specjalne Ośrodki Szkolno-Wychowawcze nr 1 i 2 w Lublinie. Celem tego przedsięwzięcia była promocja **aktywności osób z różnymi niepełnosprawnościami, w tym z zaburzeniami psychicznymi** oraz prezentacja dorobku artystycznego (plastycznego i rękodzielniczego) uczestników lubelskich placówek oraz organizacji pozarządowych. Seniorzy mogli także korzystać z **konsultacji i porad zdrowotnych**.

Ad. 2. Program zwiększania dostępności i zmniejszania nierówności w dostępie do różnych form środowiskowej psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Zwiększanie dostępności w zakresie zdrowotnej opieki psychiatrycznej opiera się głównie na finansowaniu świadczeń ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia. Miasto Lublin nie jest organem założycielskim dla podmiotów leczniczych, funkcjonujących na terenie Miasta Lublin. Jediną jednostką organizacyjną Miasta w obszarze ochrony zdrowia jest Ośrodek Leczenia Uzależnień.

W ramach Lubelskiego Porozumienia na Rzecz Zdrowia Psychicznego kontynuowano prace związane z opracowaniem standardów współpracy między placówkami ochrony zdrowia, jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy i wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

Działania zrealizowane w 2022 r.

1. Współpraca z samorządem województwa lubelskiego oraz Lubelskim Oddziałem Wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia w zakresie zapewnienia osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnie dostępnej opieki zdrowotnej na terenie Miasta Lublin.

Na podstawie informacji uzyskanych z LOW NFZ w Lublinie ustalono, że w roku 2022 nie powstało w Mieście Lublin centrum zdrowia psychicznego dla osób dorosłych. Świadczenia w oparciu o taki model środowiskowej opieki psychiatrycznej realizowane były w 2021 r. przez Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego w partnerstwie z Fundacją Inicjatyw Menedżerskich w ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej (EFS) „**Wspólnie możemy więcej – II etap**”. Okres realizacji projektu: 01.07.2018 r. - 31.10.2021 r. Stowarzyszenie prowadziło w Lublinie Centrum Zdrowia Psychicznego „IN CORDE” dla osób z podwójną diagnozą. Po zakończeniu realizacji projektu większość pacjentów biorących udział w projekcie w dalszym ciągu w roku 2022 objęta była świadczeniami udzielanymi przez LSOZP. Dzięki zwiększonym środkom finansowym z NFZ Stowarzyszenie było w stanie zapewnić niezbędny personel i udzielać świadczeń dla zwiększonej liczby osób.

2. Wspieranie rozwoju opieki środowiskowej jako podstawy zintegrowanego systemu opieki psychiatrycznej.

W Lublinie działa Lubelskie Porozumienie na Rzecz Zdrowia Psychicznego, które skupia przedstawicieli Miasta Lublin, samorządu województwa oraz organizacji pozarządowych i innych instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego. Członkowie Porozumienia spotykali się cyklicznie celem wymiany doświadczeń i upowszechniania środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej. W 2022 r. odbyło się 7 spotkań.

3. Poprawa współpracy między ośrodkami leczenia psychiatrycznego, a jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej i organizacjami pozarządowymi.

Przedstawiciele ośrodków leczenia psychiatrycznego, jednostek organizacyjnych pomocy społecznej oraz organizacji pozarządowych uczestniczyli w spotkaniach Lubelskiego Porozumienia na Rzecz Zdrowia Psychicznego. Jednym z zadań określonych do realizacji przez Lubelskie Porozumienie jest wypracowanie standardów współpracy między ww. podmiotami.

Powszechnym miejscem leczenia osób z zaburzeniami psychicznymi są poradnie zdrowia psychicznego. W Mieście Lublin w roku 2022 funkcjonowało **26 poradni zdrowia psychicznego**, w tym **19 dla osób dorosłych (tabela 1)** oraz **7 dla dzieci i młodzieży (tabela 2)**. W stosunku do roku 2021 liczba poradni dla dorosłych zwiększyła się o jedną placówkę, natomiast w przypadku poradni dla dzieci i młodzieży odnotowano wzrost o dwa podmioty. Dostępność do

ośrodków środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziom referencyjny w roku 2022 pozostawała bez zmian w stosunku do roku 2021. Świadczenia w tym zakresie udzielane były w latach 2021-2022 przez 4 podmioty wskazane w tabeli 3. Natomiast w roku 2022 **powstały 2 placówki udzielające świadczeń dla dzieci i młodzieży w formie centrów zdrowia psychicznego II poziomu referencyjnego** (tabela 4). Mieszkańcy Lublina mogli też korzystać ze świadczeń zdrowotnych w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, oferowanych przez **poradnie psychologiczne**. Umowę na realizację tego rodzaju świadczeń w 2022 r. podpisało z Narodowym Funduszem Zdrowia **12** podmiotów (tabela 5). W roku 2022 r. zwiększyła się liczba poradni zdrowia psychicznego dla osób dorosłych o 1 placówkę w stosunku do roku 2021.

Tabela 1. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dorosłych w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Adres udzielania świadczeń
1.	Centrum Medyczne PRIMED	ul. Węglarza 16, Lublin
2.	Specjalistka Czechów Spółka z o.o.	ul. Kompozytorów Polskich 8, Lublin
3.	Specjalistyczne Gabinety Lekarskie Spółka Jawna Kusy i Wspólnicy Centrum Diagnostyki Medycznej	ul. Kolorowa 24/45, Lublin
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne Przyjaźni	ul. Przyjaźni 13, Lublin
5.	Joanna Mirowska-Wieczorek NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego VIAMED	ul. Szewska 6a, Lublin
6.	Przychodnia Specjalistyczna HIPOTECZNA 4 Spółka z o.o.	ul. Hipoteczna 4, Lublin
7.	Przychodnie Specjalistyczne SANUS	ul. Magnoliowa 2, Lublin
8.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PSYCHOMED Bojarska, Boguszevska – Lekarze sp. p	ul Staszica 22, Lublin
9.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "NEURO-PSYCHO-CENTRUM" Beata Szwarc	ul. Staszica 22, Lublin
10.	Ośrodek Medyczny DMP sp. z o.o.	ul. Projektowa 5, Lublin
11.	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1	ul. Głuska 1, Lublin

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Adres udzielania świadczeń
12.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	ul. Spokojna 3, Lublin
13.	Specjalistyczne Centrum Psychoneurologii MODUS Spółnica-Maślanko, Młynarczyk i S-ka Sp. Jawna	ul. Jana Sawy 8/14, Lublin
14.	„Lekarze Specjaliści” Sp. z o.o.	ul. Odlewnicza 3, Lublin
15.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2, Lublin
16.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego	ul. Lwowska 12, Lublin
17.	1 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lublinie	Al. Raclawickie 23, Lublin
18.	Centrum Medyczne „JURANDA” Janowski i Partnerzy – Lekarze – Spółka Partnerska	ul. Juranda 9, Lublin
19.	Centrum Medyczne SOLVITA	ul. Zemborzycka 53, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Tabela 2. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie świadczenia psychiatryczne ambulatoryjne dla dzieci i młodzieży w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń
1.	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny Nr 1	ul. Głuska 1, Lublin
2.	Specjalistyczne Centrum Psychoneurologii MODUS Spółnica-Maślanko, Młynarczyk i S-ka Sp. Jawna	ul. Jana Sawy 8/14, Lublin
3.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2, Lublin
4.	NZOZ Centrum Medyczne PRZYJAŹNI	ul. Przyjaźni 13, Lublin

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń
5.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ośrodek Profilaktyki, Diagnostyki i Terapii Zdrowia Psychicznego Małgorzata Przystupa	ul. Konrada Wallenroda 2F, Lublin
6.	EURO-MEDICA Spółka z o.o.	ul. Garbarska 20, Lublin
7.	Centrum Medyczne SOLVITA	ul. Zemborzyska 53, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

W przypadku poradni zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży zwiększyła się w porównaniu z rokiem 2021 liczba placówek udzielających tego typu świadczeń. W roku 2021 pięć podmiotów świadczyło usługi w tym zakresie, w roku 2022 – siedem placówek. Większość placówek czynna była codziennie, od poniedziałku do piątku, w tym dwie do niedzieli (tabela 2).

Ponadto w roku 2022 uruchomione zostały nowe formy organizacyjne w systemie psychiatrycznej opieki skierowanej do dzieci i młodzieży w formie centrów zdrowia psychicznego - II poziomu referencyjnego. Centra te prowadzone były przez dwa podmioty (tabela 4). Jeden z nich udzielał świadczeń przez 5 dni w tygodniu, od poniedziałku do piątku, w wymiarze 58 godz. 30 min. tygodniowo, drugi przez sześć dni w tygodniu w wymiarze 106 godzin tygodniowo.

Tabela 3. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na prowadzenie ośrodka środowiskowej opieki psychologicznej i psychoterapeutycznej dla dzieci i młodzieży – I poziom referencyjny w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń
1.	Przychodnie Specjalistyczne SANUS	ul. Magnoliowa 2, Lublin
2.	OKULISTYKA S.C. Mirosława Dudzik-Szalewska, Piotr Szalewski	ul. Radości 9 Lublin
3.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2, Lublin
4.	EURO-MEDICA Spółka z o.o.	ul. Garbarska 20, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Tabela 4. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na prowadzenie centrum zdrowia psychicznego dla dzieci i młodzieży – poradnia zdrowia psychicznego – II poziom referencyjny w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "NEURO-PSYCHO-CENTRUM" Beata Szwarc	ul. Staszica 22 Lublin
2.	Przychodnie Specjalistyczne SANUS	ul. Magnoliowa 2 Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Tabela 5. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie świadczenia psychologiczne w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa Świadczeniodawcy /adres miejsca udzielania świadczeń	Adres
1.	Centrum Medyczne „JURANDA” Janowski i Partnerzy – Lekarze	ul. Juranda 9, Lublin
2.	Centrum Medyczne SANITAS Sp. z o.o.	ul. Okopowa 3, Lublin
3.	Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej Św. Jana z Dukli SP Zakład Opieki Zdrowotnej,	ul. Dr. K. Jaczewskiego 7, Lublin
4.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "NEURO-PSYCHO-CENTRUM" Beata Szwarc	ul Staszica 22, Lublin
5.	Lubelskie Hospicjum dla Dzieci im. Małego Księcia NZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego	ul. Lędzian 49, Lublin
6.	Centrum Medyczne Przyjaźni Spółka z o.o.	ul. Przyjaźni 13, Lublin
7.	Specjalistyczne Centrum Psychoneurologii MODUS Spólnicka-Maślanko, Młynarczyk i S-ka, Sp.J.	ul. Jana Sawy 8/14, Lublin
8.	Specjalistyczne Gabinety Lekarskie Spółka Jawna Kusy i Wspólnicy Centrum Diagnostyki Medycznej	ul. Kolorowa 24/45, Lublin
9.	Joanna Mirowska-Wieczorek NZOZ Poradnia Zdrowia Psychosomatycznego VIAMED	ul. Szewska 6A, Lublin

Lp.	Nazwa Świadczeniodawcy /adres miejsca udzielania świadczeń	Adres
10.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego SP Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2/10, Lublin
11.	SCANMED Spółka Akcyjna	ul. Onyksowa 10, Lublin
12.	OKULISTYKA S.C. Mirosława Dudzik-Szalewska, Piotr Szalewski	ul. Mickiewicza 28, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Dla osób uzależnionych dostępnych było w Lublinie ogółem **7 poradni**, w tym **2 poradnie terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia**, **3 poradnie** kierujące swoją ofertą do **osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol** oraz **2 poradnie leczenia uzależnień** (tabela 6,7,8).

Tabela 6. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie świadczenia terapii uzależnienia od alkoholu i współuzależnienia w Mieście Lublin

Lp.	Nazwa Świadczeniodawcy	Adres
1.	Ośrodek Leczenia Uzależnień Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Karłowicza 1, Lublin
2.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Tabela 7. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2020 i 2021 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie świadczenia terapii uzależnienia od substancji psychoaktywnych innych niż alkohol w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa Świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń
1.	Ośrodek Leczenia Uzależnień Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Tysiąclecia 5, Lublin
2.	Stowarzyszenie MONAR Poradnia Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień	ul. Montażowa 16, Lublin
3.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 4B, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Ponadto w Ośrodku Leczenia Uzależnień prowadzony był program leczenia substytucyjnego dla osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych oraz udzielane były świadczenia terapii uzależnień dla dzieci i młodzieży.

Tabela 8. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie leczenia uzależnień w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa Świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń	Uwagi
1.	Ośrodek Leczenia Uzależnień Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Karłowicza 1 Lublin	Tygodniowa liczba godzin udzielania świadczeń w roku 2022 i 2021 bez zmian (poniedziałek-piątek – ogółem 60 godz. tygodniowo)
2.	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji	ul. Spokojna 3 Lublin	Tygodniowa liczba godzin udzielania świadczeń w roku 2022 i 2021 bez zmian (poniedziałek-czwartek – ogółem 26 godz. tygodniowo)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Tabela 9. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2021 i 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie udzielania świadczeń dla osób z autyzmem dziecięcym lub innym całościowym zaburzeniem rozwoju w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa Świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń
1.	Przychodnie Specjalistyczne SANUS	ul. Magnoliowa 2, Lublin
2.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Terapii Autyzmu Alpha	al. Warszawska 15, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Opieka stacjonarna: placówki całodobowej opieki psychiatrycznej (2 placówki).

Opieka stacjonarna dla osób z zaburzeniami psychicznymi realizowana jest w oddziałach całodobowych szpitali psychiatrycznych, szpitali ogólnych, w samodzielnych organizacyjnie ośrodkach dla uzależnionych oraz w zakładach o charakterze opiekuńczym.

W Lublinie funkcjonuje jeden szpital psychiatryczny - Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ul. Abramowicka 2, który oferuje całodobową i dzienną opiekę psychiatryczną.

Oddziały leczenia psychiatrycznego całodobowego znajdują się również w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym Nr 1 w Lublinie (miejsce udzielania świadczeń: ul. Głuska 1).

Opieka dzienna i inne formy opieki

Dzienne formy opieki zlokalizowane są w Mieście Lublin w oddziałach psychiatrycznych dla dorosłych, dla dzieci i młodzieży oraz terapii uzależnień od alkoholu. Zarówno w roku 2021, jak i w roku 2022 oddziały dziennej opieki funkcjonowały w sześciu podmiotach leczniczych, tj. Szpitalu Neuropsychiatrycznym, Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym nr 1, Ośrodku Leczenia Uzależnień, Lubelskim Stowarzyszeniu Ochrony Zdrowia Psychicznego, Centrum Medycznym Przyjaźni oraz NZOZ SANUS. Ogółem liczba miejsc na oddziałach udzielających dziennych świadczeń psychiatrycznych w latach 2021-2022 pozostawała na podobnym poziomie. Oddziały dzienne dla dzieci i młodzieży dysponowały **30 miejscami**, dla dorosłych **156 miejscami**, w tym **81 miejscami** na oddziale psychiatrycznym, **35 miejscami** na oddziale psychogeriatrycznym, **40 miejscami** na oddziale psychiatrycznym rehabilitacyjnym. Ponadto na oddziałach udzielających dziennych świadczeń terapii uzależnienia od alkoholu było **35 miejsc**, na oddziale leczenia zaburzeń nerwicowych **20 miejsc** oraz na oddziale dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi **35 miejsc**. Szczegółowe informacje dotyczące liczby miejsc na poszczególnych oddziałach zawiera *tabela 10*.

Tabela 10. Wykaz świadczeniodawców, którzy w roku 2022 posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie dziennych oddziałów psychiatrycznych w Mieście Lublin.

Oddział psychiatryczny dzienny dla dorosłych			
			Liczba miejsc
1.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2, Lublin	22
2.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego	ul. Furmańska 2, Lublin	20
3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne Przyjaźni	ul. Przyjaźni 13, Lublin	24
4.	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1	ul. Głuska 1, Lublin	15
Oddział dzienny psychogeriatryczny			
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANUS	ul. Magnoliowa 4, Lublin	35
Oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny dla dzieci i młodzieży			
1.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2/8, Lublin	15
2.	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1	ul. Głuska 1, Lublin	15

Oddział dzienny psychiatryczny rehabilitacyjny dla dorosłych			
1.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego	ul. Hutnicza 10 a, Lublin	20
2.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego	Dr. Męczenników Majdanka 20, Lublin	20
Oddział dzienny terapii uzależnienia od alkoholu			
1.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 4B, Lublin	10
2.	Ośrodek Leczenia Uzależnień Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Karłowicza 1, Lublin	15
Oddział dzienny dla osób z całościowymi zaburzeniami rozwojowymi			
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej SANUS	ul. Magnoliowa 2, Lublin	35
Oddział dzienny leczenia zaburzeń nerwicowych			
1.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej	ul. Abramowicka 2/10, Lublin	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

W strukturze dziennej zdrowotnej opieki psychiatrycznej funkcjonują ponadto **zespoły leczenia środowiskowego** (domowego), przewidziane przede wszystkim dla pacjentów o przewlekłym przebiegu zaburzeń psychicznych, którzy są w trakcie opieki w swoim środowisku. Świadczenia udzielane są w miejscu zamieszkania pacjenta. W roku 2022 osiem podmiotów na terenie Lublina realizowało tego typu świadczenia (*tabela 11*). W stosunku do roku 2021 liczba podmiotów działających w tym obszarze wzrosła o dwa.

Tabela 11. Wykaz świadczeniodawców, którzy w latach 2021 - 2022 r. posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie leczenie środowiskowe (domowe) w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa świadczeniodawcy	Adres miejsca udzielania świadczeń
1.	Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego (rok 2021, 2022)	ul. Furmańska 2, Lublin
2.	Przychodnie Specjalistyczne SANUS (rok 2021, 2022)	ul. Magnoliowa 2, Lublin

3.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej PSYCHOMED Bojarska, Boguszewska - Lekarze Sp.p. (rok 2021, 2022)	ul. Staszica 22, Lublin
4.	Specjalistyczne Centrum Psychoneurologii MODUS Spółnicka-Maślanko, Młynarczyk i S-ka, Sp. j. (rok 2021, 2022)	ul. Jana Sawy 8/14, Lublin
5.	Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej (rok 2021, 2022)	ul. Abramowicka 2, Lublin
6.	Joanna Mirowska-Wieczorek NZOZ Poradnia Zdrowia Psychosomatycznego VIAMED (rok 2021, 2022)	ul. Szewska 6A, Lublin
7.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Medyczne Przyjaźni (rok 2022)	ul. Przyjaźni 13, Lublin
8.	Samodzielny Publiczny Szpital Kliniczny nr 1 w Lublinie (rok 2022)	ul. Głuska 1, Lublin

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Tabela 12. Wykaz świadczeniodawców, którzy w 2021 i 2022 r. posiadali umowy z LOW NFZ na udzielanie świadczeń w zakresie leczenia nerwic w Mieście Lublin.

Lp.	Nazwa i adres świadczeniodawcy	Uwagi
1.	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "NEURO-PSYCHO-CENTRUM" Beata Szwarz ul Staszica 22, Lublin	Tygodniowa liczba godzin udzielania świadczeń w roku 2022 i 2021 bez zmian (poniedziałek-piątek– ogółem 40 godz. tygodniowo)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w Lublinie

Liczba pacjentów w dziennych i całodobowych oddziałach szpitalnych

Szpital Neuropsychiatryczny im. Prof. M. Kaczyńskiego w roku 2022 dysponował ogółem **583** miejscami całodobowymi, na oddziałach psychiatrycznych i leczenia uzależnień, w tym **292** łóżka przypadły na ogólne oddziały psychiatryczne dla dorosłych (5 oddziałów). W strukturze Szpitala znajdowały się ponadto dzienne oddziały psychiatryczne dla dorosłych, dla dzieci i młodzieży, oddział terapii uzależnienia od alkoholu, leczenia nerwic, oddział hospitalizacji domowej oraz zakłady opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne. Szczegółowe informacje zawiera *tabela 13*.

Zarówno w roku 2022, jak też w roku 2021 wyraźnie dominującą grupę pacjentów stanowili pacjenci **całodobowych ogólnych oddziałów psychiatrycznych**. W Szpitalu Neuropsychiatrycznym w Lublinie w roku 2022 z leczenia skorzystało **3012** pacjentów, w tym **1073** mieszkańców Lublina. W roku 2022 liczba hospitalizowanych osób była nieco mniejsza w stosunku do roku poprzedniego. Ogółem na ww. oddziały przyjęto o 177 osób mniej w stosunku do roku 2021. Liczba hospitalizowanych mieszkańców Lublina pozostawała na tym samym poziomie w porównaniu z poprzednim rokiem. W roku 2022 przyjęto o **44** osoby więcej w stosunku do roku 2021.

Drugim oddziałem pod względem liczby przyjętych pacjentów był **oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych**, gdzie w 2022 roku odnotowano ogółem **1142** pacjentów, w tym mieszkańcy Lublina stanowili grupę **379** osób. W 2022 r. przyjęto do szpitala o **158** pacjentów więcej z tego typu zaburzeniami w porównaniu z rokiem 2021.

Trzecim co do liczebności przyjętych pacjentów był oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży. W roku 2021 z opieki całodobowej skorzystało **544** osoby, w tym **118** osób to mieszkańcy Lublina. W roku 2022 liczba ta zwiększyła się o **84** osoby. Przyjęto **628** pacjentów, w tym **149** mieszkańców Lublina. Znaczną grupę pacjentów stanowili też pacjenci **całodobowego oddziału psychosomatycznego (437 osób)** oraz **terapii uzależnienia od alkoholu (416 osób)**. W roku 2022 nastąpiło zwiększenie liczby pacjentów na oddziale **terapii uzależnienia od alkoholu** w stosunku do roku 2021 o **67** osób. Prawidłowość ta dotyczyła również mieszkańców Lublina. Szczegółowe dane na temat liczby pacjentów w Neuropsychiatrycznym Szpitalu im. prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie w latach 2021–2022 zawiera *tabela 13*.

Tabela 13. Pacjenci hospitalizowani w Neuropsychiatrycznym Szpitalu im. Prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie w roku 2021 i 2022.

Lp.	Nazwa oddziału	Liczba łóżek/miejsc 31.12.2021 r.	Liczba łóżek/miejsc 31.12.2022 r.	Liczba pacjentów			
				Ogółem		W tym mieszkańcy Lublina	
				2021 r.	2022 r.	2021 r.	2022 r.
Oddziały psychiatryczne i leczenia uzależnień:							
1.	Oddział psychiatryczny rehabilitacyjny III	25	25	106	111	31	30
2.	Oddziały psychiatryczne ogólne IV,V,VI,VII,VIII	333	292	3189	3012	1029	1073
3.	Oddział psychiatryczny dla dzieci i młodzieży	40	40	544	628	118	149
4.	Oddział psychosomatyczny	Brak danych	30	Brak danych	437	Brak danych	169
5.	Oddział psychogeriatryczny	34	34	192	244	101	103
6.	Oddział leczenia alkoholowych zespołów abstynencyjnych	40	40	984	1142	313	379
6.	Całodobowy oddział terapii uzależnienia od alkoholu	50	50	349	416	79	117
7.	Oddział detoksykacyjny dla narkomanów	20	20	228	298	18	39
8.	Oddział psychiatrii sądowej o wzmocnionym zabezpieczeniu	17	17	30	26	4	4
9.	Pododdział psychiatrii sądowej o podstawowym zabezpieczeniu	35	35	52	50	12	12

Ogółem oddziały psychiatryczne i leczenia uzależnień		594	583	5674	6364	1705	2075
1.	Zakład opiekuńczo – leczniczy psychiatryczny I	80	80	87	101	19	21
2.	Zakład opiekuńczo – leczniczy psychiatryczny II	72	72	98	93	46	35
3.	Zakład opiekuńczo – leczniczy psychiatryczny III	40	40	77	61	38	27
4.	Zakład opiekuńczo – leczniczy psychiatryczny IV (od 01.06.2023 r.)	-	41	-	47	-	12
5.	Zakład opiekuńczo – leczniczy psychiatryczny V (od 01.06.2023 r.)	-	32	-	45	-	17
6.	Oddział hospitalizacji domowej (ZLŚ)	60	60	75	79	73	77
7.	Oddział psychiatryczny dzienny	22	22	82	103	62	81
8.	Dzienny oddział terapii uzależnienia od alkoholu	10	10	81	111	43	70
9.	Oddział dzienny zaburzeń nerwicowych	20	20	74	83	48	57
10.	Pododdział dzienny dla dzieci i młodzieży	15	15	12	11	7	9
Ogółem zakłady opiekuńczo-lecznicze psychiatryczne, oddziały dzienne i hospitalizacji domowej		319	392	586	734	336	406

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie

Tabela 14. Liczba miejsc/pacjentów w I Klinice Psychiatrii, Psychoterapii i Wczesnej Interwencji Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie w roku 2020 i 2021.

Lp.	Nazwa oddziału	Liczba łóżek / miejsc stan na dzień 31.12.2021 r.	Liczba łóżek / miejsc stan na dzień 31.12.2022 r.	Liczba pacjentów - mieszkańców Lublina w okresie 01.01.2022 31.12.2022 r.	
				Ogółem	w tym: mieszkańców Lublina
1.	Oddział Ogólnopsychiatryczny I	12	12	100	30
2.	Oddział Leczenia Zaburzeń Nerwicowych	10	10	51	15

	i Zaburzeń Osobowości				
3.	Oddział Psychiatrii dla Dzieci i Młodzieży	12	22	181	37
4.	Oddział Dzienny Psychiatryczny	brak danych	15	28	18
5.	Oddział Dzienny Psychiatryczny dla Młodzieży	brak danych	15	60	40
Ogółem		24/brak danych	74	407	110

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Kliniki Psychiatrii Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie

Tabela 15. Liczba miejsc w II Klinice Psychiatrii i Rehabilitacji Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie w roku 2021 i 2022.

Lp.	Nazwa oddziału	Liczba łóżek / miejsc stan na dzień 31.12.2021 r.	Liczba łóżek / miejsc stan na dzień 31.12.2022 r.	Liczba pacjentów - mieszkańców Lublina w okresie 01.01.2022- 31.12.2022 r.	
				Ogółem	w tym: mieszkańców Lublina
1.	Oddział Ogólnopsychiatryczny II	41	41	285	90
2.	Oddział Sądowo-Psychiatryczny	21	21	40	3
Ogółem		62	62	322	93

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Kliniki Psychiatrii Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie

I Klinika Psychiatrii, Psychoterapii i Wczesnej Interwencji oraz II Klinika Psychiatrii i Rehabilitacji Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 w Lublinie w roku 2022 zapewniały ogółem **136 miejsc**. W roku 2022 r. w obydwu klinikach funkcjonowało łącznie siedem oddziałów: 2 oddziały ogólnopsychiatryczne, 2 oddziały dzienne psychiatryczne (dla dorosłych oraz dzieci i młodzieży), oddział psychiatrii dla dzieci i młodzieży, oddział leczenia zaburzeń nerwicowych i zaburzeń osobowości oraz oddział sądowo – psychiatryczny (tabela 14,15). Najwięcej miejsc znajdowało się w oddziale ogólnopsychiatrycznym II (41 łóżek). Mniej liczne oddziały to oddział leczenia zaburzeń nerwicowych i zaburzeń osobowości (**10 miejsc**) oraz oddział ogólnopsychiatryczny (**12 miejsc**).

Zasoby kadrowe psychiatrycznej opieki zdrowotnej

Analizując stan zatrudnienia w placówkach opieki psychiatrycznej w mieście Lublin pod kątem liczby poszczególnych specjalistów należy wskazać na niedostateczne zatrudnienie psychiatrów dzieci i młodzieży. Wskaźnik zatrudnienia (10,86 etatu) w tej kategorii zawodu w lubelskich podmiotach leczniczych wciąż jest niezadowalający. W roku 2021 tylko 2 osoby były w trakcie specjalizacji z psychiatrii dzieci i młodzieży, w roku 2022 – 3 osoby. Obserwując tendencję wzrostową w zakresie zaburzeń zachowania i emocji rozpoczynających się zwykle w dzieciństwie i w wieku młodzieńczym liczba psychiatrów

dziecięcych może okazać się w najbliższych latach niewystarczająca. Stwarza to zagrożenie zapewnienia ciągłości opieki psychiatrycznej nad dziećmi i młodzieżą.

Z danych zawartych w tabeli 18 wynika, że liczba zatrudnionych psychologów, psychoterapeutów oraz pielęgniarek psychiatrycznych w lubelskich placówkach ochrony zdrowia psychicznego w roku 2022 zwiększyła się w porównaniu do roku poprzedniego (w 2021 r. - **521** osób; w roku 2022 – **527** osób). Zmniejszyła się natomiast nieznacznie liczba zatrudnionych psychiatrów (w 2021 r. – **189** psychiatrów, w roku 2022 – **184** psychiatrów).

Tabela 18. Struktura zatrudnienia w rodzaju: opieka psychiatryczna i leczenie uzależnień w Mieście Lublin w 2021 i 2022 roku.

Zawód		Liczba osób zatrudnionych				Liczba etatów	
		Rok 2021	Ogółem 2021 r.	Rok 2022	Ogółem 2022 r.	Rok 2021	Rok 2022
Lekarz psychiatra	specjalista	105	189	105	184	114,16	118,26
	I st. specjalizacji	15		14		16,27	15,18
	w trakcie specjalizacji	69		65		71,04	69,61
Lekarz psychiatra dzieci i młodzieży	specjalista	11	13	9	12	10,86	13,04
	w trakcie specjalizacji	2		3		1,13	3,81
Psycholog	specjalista psychologii klinicznej	64	289	31	254	33,79	34,04
	I st. specjalizacji z psychologii klinicznej	25		20		19,99	16,97
	w trakcie specjalizacji	4		8		3,32	8,97
	bez specjalizacji	196		195		131,62	144,53
Psychoterapeuta	z certyfikatem	29	95	29	131	15,72	16,41
	w trakcie szkolenia do certyfikatu	66		102		35,05	66,92
Specjalista psychoterapii uzależnień	specjalista	11	13	16	21	8,98	14,71
	w trakcie specjalizacji	2		5		0,47	2,61
Specjalista terapii uzależnień	z certyfikatem	35	43	29	34	27,84	25,11
	w trakcie szkolenia do certyfikatu	8		5		4,44	2,83
Instruktor terapii uzależnień	z certyfikatem	1	9	1	7	0,50	0,50
	w trakcie szkolenia do certyfikatu	8		6		3,42	2,16

Logopeda		13	13	bd	Bd	8,77	bd
Terapeuta zajęciowy		47	47	49	49	45,62	46,58
Terapeuta środowiskowy		Bd	bd	13	13	Bd	14,00
Pracownik socjalny		17	17	17	17	10,09	10,67
Pielęgniarka	specjalista pielęgniarstwa psychiatrycznego lub w trakcie	137	351	142	348	150,15	161,60
	specjalista w innej dziedzinie pielęgniarstwa	59		58		47,09	50,47
	bez specjalizacji	155		148		141,01	140,06

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z LOW NFZ

Ad.3. Program pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi w zakresie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej, samopomocy środowiskowej

W Programie wskazane zostały dwa oczekiwane efekty podjętych działań w zakresie pomocy i oparcia społecznego dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Obydwa zakładają wzmocnienie lokalnego systemu wsparcia poprzez zapewnienie pomocy bytowej, mieszkaniowej, stacjonarnej oraz samopomocy środowiskowej dla osób doświadczających kryzysów psychicznych, zmagających się z chorobą psychiczną czy niepełnosprawnością intelektualną.

Analizując dane zawarte w poniższej tabeli należy stwierdzić, że w roku 2022 liczba osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z poszczególnych form pomocy udzielanej przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie była większa (**1603 osób**) w stosunku do roku ubiegłego (**1171 osób**). Większa liczba osób skorzystała z pomocy rzeczowej i finansowej oraz pracy socjalnej (o 434 osoby więcej w stosunku do roku 2021). W przypadku specjalistycznych usług opiekuńczych liczba osób w latach 2021-2022 pozostawała na podobnym poziomie. W roku 2021 tą formą pomocy objęto 66 osób, w roku 2022 – 64 osoby. Infrastruktura w obszarze pomocy instytucjonalnej pozostała taka sama, co do ilości poszczególnych placówek oraz oferowanej liczby miejsc w poszczególnych podmiotach (wtz, śds, dps, kluby samopomocy, mieszkania chronione).

Ważnym aspektem działań miasta jest współpraca z organizacjami pozarządowymi w zakresie realizacji zadań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin. Działalność organizacji pozarządowych stanowi istotne wzmocnienie systemu pomocy i wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Dziesięć organizacji pozarządowych uzyskało dotacje w ramach zawartych z Gminą Lublin umów na realizację zadań publicznych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi w obszarze pomocy i oparcia społecznego. Z oferty tych organizacji skorzystało **259 osób** z zaburzeniami psychicznymi. W porównaniu z rokiem 2021 zwiększyła się również liczba zawartych umów na organizację sportu, kultury, turystyki i rekreacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi (2021 r. - 5 umów; 2022 r. - 7 umów).

Istotną rolę w całym systemie pomocowym odgrywają funkcjonujące jednostki organizacyjne miasta – **Centrum Interwencji Kryzysowej** (w roku 2021 z pomocy skorzystało 10 006 osób z zaburzeniami psychicznymi; w roku 2022 – 5 921 osób) oraz **Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin** (w roku 2021 z pomocy skorzystało 863 osoby, w roku 2022 - 830 osób).

Działania zrealizowane w 2022 r.

1. Wspieranie osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin w środowisku.

1.1. Pomoc materialno-finansowa:

W roku 2022 odnotowano zwiększenie liczby osób z zaburzeniami psychicznymi korzystających z niżej wymienionych form pomocy w stosunku do roku poprzedniego o 138 osób. Liczba osób w 2021 r.: **663**, w 2022: **801**.

- zasiłek stały: **233 osoby** (w 2021 r.: 218 osób)
- składki na ubezpieczenie zdrowotne: **219 osób** (w 2021 r.: 202 osoby)
- zasiłek okresowy: **81 osób** (w 2021 r.: 51 osób),
- zasiłek celowy: **228 osób** (w 2021 r.: 153 osoby)
- posiłek: **40 osób** (w 2021 r.: 39 osób)

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

1.2. Organizacja i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi:

Liczba osób korzystających z pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz stosunek tej liczby do stanu z roku 2021:

- liczba osób w 2022 r.: **64** osoby; w 2021 r.: **66 osób** (liczba osób korzystających utrzymywała się na podobnym poziomie)

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, organizacje pozarządowe, wyłonione w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadań publicznych; w roku 2022 realizatorem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi w Lublinie było Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego.

1.3. Objęcie działaniami socjalnymi osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin:

Liczba osób objętych pracą socjalną: **738 osób** (w roku 2021: 442 osoby). W stosunku do roku 2021 odnotowano wzrost o 67%. W roku 2021 pracą socjalną objęto 442 osoby.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

1.4. Kontynuacja wdrożonej w 2012 r. usługi asystenta osoby niepełnosprawnej. Realizatorami zadania w 2022 r. były 2 organizacje pozarządowe: Fundacja Fuga Mundi oraz Polski Związek Niewidomych. Usługa finansowana była ze środków budżetu Miasta Lublin.

Działania zrealizowane w 2022 r.

1.5. Miasto Lublin realizowało program Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „**Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej**” – edycja 2022”. Miasto pozyskało środki z Funduszu Solidarnościowego na usługi asystenckie. Zadanie realizowane było przez 3 organizacje: Stowarzyszenie Synergia, Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo oraz

Usługami asystenta osobistego objętych zostało łącznie **258 osób** niepełnosprawnych

Koordynator: Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin

1.6. Opieka wytchnieniowa

Program „**Opieka wytchnieniowa**” – edycja 2022 skierowany był do członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności lub osobami posiadającymi orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi.

Członkowie rodzin lub opiekunowie otrzymali wsparcie w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu opieki oraz podniesienia swoich umiejętności i wiedzy w zakresie opieki nad tymi osobami. Program zakładał świadczenie usług opieki wytchnieniowej w ramach:

- pobytu dziennego, w placówce lub w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej;
- pobytu całodobowego;
- specjalistycznego poradnictwa psychologicznego lub terapeutycznego,
- zapewnienie wsparcia w zakresie nauki pielęgnacji/rehabilitacji i dietetyki dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę.

Na realizację zadania w formie pobytu dziennego w placówce lub miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej otrzymano środki finansowe z budżetu państwa. W drodze otwartego konkursu ofert wyłoniono realizatora usługi, którym był Polski Czerwony Krzyż Lubelski Oddział Okręgowy.

Z przyznanego wsparcia skorzystało **169 osób** (w roku 2021 - 251 osób) na łączną liczbę 35 836 godzin. Osoby objęte Programem nie ponosiły odpłatności za przyznane usługi.

W ramach ww. programu realizowany był również pobyt całodobowy, kierowany do członków rodzin i opiekunów, którzy potrzebują wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności.

W 2022 r. pomoc w formie bezpłatnych usług opieki wytchnieniowej została przyznana 20 opiekunom osób niepełnosprawnych legitymujących się znacznym stopniem niepełnosprawności i 1 opiekunowi dziecka niepełnosprawnego. 20 osobom niepełnosprawnym udzielono wsparcia w Środowiskowym Domu Samopomocy „Kalina”, natomiast 1 dziecku niepełnosprawnemu udzielono wsparcia w Ośrodku Wsparcia dla Osób Niepełnosprawnych „Banjamin” prowadzonym przez Zespół Ośrodków Wsparcia w Lublinie.

Działania zrealizowane w 2022 r.

2. Tworzenie infrastruktury odpowiadającej potrzebom osób z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzin.

2.1. Prowadzenie: domów pomocy społecznej, środowiskowych domów samopomocy, klubów samopomocy, mieszkań chronionych, warsztatów terapii zajęciowej:

Na terenie Miasta Lublin w roku 2022 nie funkcjonował dom pomocy społecznej dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Mieszkańcy Lublina z zaburzeniami psychicznymi kierowani byli do domów pomocy społecznej zlokalizowanych w innych miejscowościach, co zaspokajało potrzeby w tym zakresie.

- liczba DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi poza Lublinem, w których umieszczono mieszkańców Miasta Lublin: **11**
- liczba osób korzystających z DPS w Mieście Lublin: **704**
- liczba osób umieszczonych w DPS poza Miastem Lublin: **433**, w tym **159 osób** w DPS dla osób z zaburzeniami psychicznymi
- liczba ŚDS: **8** (w tym 6 prowadzonych przez inny podmiot i 2 prowadzone przez Miasto Lublin)
- liczba osób korzystających z ŚDS: **527** (w tym 326 osób w ŚDS prowadzonych przez inny podmiot i 201 w ŚDS prowadzonych przez Miasto Lublin)
- liczba klubów samopomocy: **4** (w tym: 2 kluby prowadzone przez inny podmiot i 2 kluby prowadzone przez Miasto Lublin)
- liczba osób korzystających z klubów samopomocy: **259** (w tym 195 osób w klubach prowadzonych przez inny podmiot i 64 osoby w klubach prowadzonych przez Miasto Lublin)
- liczba mieszkań chronionych: **15**
- liczba osób korzystających z mieszkań chronionych: **37 osób**
- liczba warsztatów terapii zajęciowej: **9**
- liczba osób korzystających z WTZ: **270 osób**

Realizator: jednostki organizacyjne miasta Lublin, organizacje pozarządowe

2.2. Zwiększenie liczby miejsc w środowiskowych domach samopomocy:

Od 1 lipca 2021 r. została zmniejszona liczba miejsc z 97 na 90 w Środowiskowym Domu Samopomocy „Roztocze” prowadzonym przez Lubelskie Towarzystwo Dobroczynności. Ośrodek typu B przeznaczony jest dla osób z niepełnosprawnością intelektualną.

Od 1 lipca 2021 r. została zwiększona liczba miejsc z 36 na 43 w Środowiskowym Domu Samopomocy ”Kalina” – prowadzonemu przez Miasto Lublin. Ośrodek wsparcia typu C przeznaczony jest dla osób wykazujących inne przewlekłe zaburzenia czynności psychicznych.

2.3. Utrzymanie na dotychczasowym poziomie standardu funkcjonowania warsztatów terapii zajęciowej oraz wspieranie działań zmierzających do utworzenia WTZ dla osób z autyzmem:

Liczba warsztatów terapii zajęciowej, do których uczęszczają osoby ze spektrum autyzmu - **7**.

W ramach Programu „**Wyrównywanie różnic między regionami III**” pozyskane zostały środki finansowe z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na wsparcie działań 4 warsztatów terapii zajęciowej w celu poprawy ich infrastruktury (m.in. modernizacja łazienek, pracowni, dachu, sieci

Działania zrealizowane w 2022 r.

internetowej, monitoringu, wymiana drzwi zakup wyposażenia i sprzętu rehabilitacyjnego). W 2022 roku z Programu skorzystały:

Fundacja Teatroterapia Lubelska, Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych Umysłowo, ich Rodzini Przyjaciół „Źródło”, Charytatywne Stowarzyszenie

Niesienia Pomocy Chorym „Misericordia” oraz Fundacja „Aktywator”. Dzięki podjętym inwestycjom poprawiły się warunki bezpieczeństwa i higieny pracy. Działania te wpłynęły bezpośrednio na jakość i skuteczność prowadzonej wśród uczestników terapii. Zwiększyło się poczucie zadowolenia z przebywania w odnowionych i estetycznych pomieszczeniach. Polepszyło się i usprawniło codzienne funkcjonowanie osób niepełnosprawnych.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie, jednostki organizacyjne miasta Lublin, organizacje pozarządowe

2.4. Prowadzenie przez Miasto Lublin Centrum Interwencji Kryzysowej:

Miasto Lublin prowadzi jedno Centrum Interwencji Kryzysowej. Liczba osób korzystających ogółem: **8 148** (w tym liczba osób z zaburzeniami psychicznymi: **5 921**), w tym:

- liczba osób, które skorzystały: z Telefonu Zaufania – **5 476** (w tym liczba osób z zaburzeniami psychicznymi – **4 439**)
- aktywne karty klienta - **1 190** osób, w tym 104 osoby z zaburzeniami psychicznymi
- Ośrodek Wczesnej Interwencji dla osób z Problemem Alkoholowym i ich Rodzin – **1 482**(w tym osób z zaburzeniami psychicznymi **1 482**)

Liczba miejsc pobytu całodobowego – **47 miejsca**.

Prowadzenie Centrum ma na celu systematyczne zwiększanie dostępności do usług terapeutycznych prowadzonych przez odpowiednio wykwalifikowanych terapeutów oraz zapewnienie schronienia całodobowego dla mieszkańców Miasta Lublin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

CIK udziela wsparcia osobom znajdującym się w kryzysie. Szczególny wzrost klientów Ośrodka nastąpił w 2020 r. i jest prawdopodobnie skutkiem pandemii wirusa SARS-CoV-2. Sytuacja związana z izolacją, dezorganizacja życia społecznego jak również zmiany ekonomiczne – bytowe spowodowały, iż osoby szukają wsparcia instytucjonalnego, w tym szczególnie osoby z zaburzeniami psychicznymi, które nie potrafią samodzielnie rozwiązać sytuacji, w której się znalazły.

Realizator: jednostka organizacyjna miasta Lublin

2.5. Prowadzenie przez Miasto Lublin Specjalistycznej Poradni dla Rodzin:

Liczba osób korzystających – **1 113**, w tym liczba osób z zaburzeniami psychicznymi – **830**

Liczba sesji terapeutycznych – **8 438**

Zadanie zrealizowano zgodnie z planem. Stale wzrasta zapotrzebowanie na usługę terapii, co wymaga wzrostu zatrudnienia psychoterapeutów. W związku ze wzrostem zatrudnienia wskazane byłoby również poszerzenie bazy lokalowej.

Realizator: Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Lublinie

Działania zrealizowane w 2022 r.

3. Wspieranie i inspirowanie podmiotów sektora pozabudżetowego do działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

3.1. Wspieranie środkami PFRON realizacji zadań z zakresu sportu, kultury, turystyki i rekreacji osób niepełnosprawnych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

- 1) Liczba organizacji ubiegających się o dofinansowanie sportu, kultury, turystyki i rekreacji dla osób z zaburzeniami psychicznymi - **6**
- 2) Liczba umów zawartych na organizację sportu, kultury, turystyki i rekreacji na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi - **7**
- 3) Liczba osób z zaburzeniami psychicznymi objęta działaniami w ramach umów na organizację sportu, kultury, turystyki i rekreacji - **74 osób**.

Realizatorzy:

Umowy na realizację zadań publicznych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi ze środków PFRON zawarły 4 organizacje pozarządowe, tj: Stowarzyszenie „Rena” (1 umowa), Stowarzyszenie „Jesteśmy Wśród Was” (2 umowy), Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo w Lublinie (1 umowa), Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Lublinie (1 umowa) oraz Katolickie Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Siloe” (2 umowy).

3.2. Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi.

1) Do 31.12.2018 r. funkcjonowało Lubelskie Centrum Aktywności Obywatelskiej, którego celem było wspieranie działalności organizacji pozarządowych. Od 1 stycznia 2019 r. zadania Centrum realizowane są przez Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin. Wydział udostępnia bezpłatnie sprzęt biurowy i pomieszczenia, w których odbywają się spotkania organizacji pozarządowych (pogadanki, prelekcje, warsztaty). Pracownicy Wydziału odbierają korespondencję organizacji, drogą elektroniczną promują wydarzenia. W budynku na tablicach i stojakach eksponowane są materiały promocyjne i informacyjne organizacji (plakaty, broszury, ulotki).

W 2022 r. odbyło się 1091 spotkań z udziałem organizacji pozarządowych współpracujących z Wydziałem Inicjatyw i Programów Społecznych. Liczba spotkań jednorazowych: 48. Liczba spotkań cyklicznych: 1043. Udostępnionych było 6 pomieszczeń, w tym 2 sale konferencyjne.

W 2022 r. podpisane zostały 63 porozumienia z organizacjami pozarządowymi. W bazie informacji IPS znajdowało się 98 organizacji i instytucji, działających na rzecz mieszkańców Lublina, w tym 6 organizacji funkcjonujących w obszarze zdrowia psychicznego.

Realizator: Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin

2) Organizacja zajęć edukacyjnych, terapeutycznych i opiekuńczych dla dzieci i młodzieży z niepełnosprawnością w okresie wakacyjnym. Zajęcia zorganizowało Stowarzyszenie Rodzin Osób z Zespołem Downa „Ukryty Skarb” oraz Stowarzyszenie na Rzecz Osób Potrzebujących Wsparcia „IUV0”. Zadaniem objętych zostało **24 beneficjentów**. Były to 2 turnusy pięciodniowych warsztatów oraz wycieczka do groty solnej oraz 32 godziny zajęć sportowych.

3) Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej. Zadanie to realizowały 4 organizacje: Stowarzyszenie na Rzecz Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej Ruchowo, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Lublinie, Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną „Camino” oraz Stowarzyszenie Rodzin Osób z Zespołem Downa „Ukryty Skarb”. Zorganizowane zostały zajęcia logopedyczne, wokalnie – muzyczne, sportowe, logorytmiczne oraz edukacyjne przy użyciu robota PHOTON. Działaniami objęto **22** dzieci i młodzieży z niepełnosprawnościami.

Działania zrealizowane w 2022 r.

4) Rehabilitacja osób niepełnosprawnych. Zadanie to realizowało pięć podmiotów: Fundacja Mali Szczęśliwi im. Janusza Korczaka w Lublinie, Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Słoneczko”, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną Koło w Lublinie, Stowarzyszenie Rodzin Osób z Zespołem Downa „Ukryty Skarb” oraz Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną „CAMINO”.

Ww. organizacje objęły łącznie **73 osoby** z różnymi niepełnosprawnościami następującymi działaniami: zajęcia fizjoterapii neurorozwojowej, integracji sensorycznej, arteterapii, socjoterapii oraz zajęcia logopedyczne.

5) Rozwijanie pasji i zainteresowań osób niepełnosprawnych w różnym wieku. Realizację zadań powierzono 3. organizacjom: Towarzystwu Przyjaciół Dzieci, Stowarzyszeniu na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelleksualną „Camino” oraz Lubelskiemu Związkiowi Inwalidów Narządu Ruchu. Organizacje przeprowadziły m.in.: konkurs plastyczny dla dzieci z niepełnosprawnością, spektakl taneczny, imprezę kulturalną. Zadaniem objęto **140 osób** z niepełnosprawnościami.

Realizator: Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin

Opracowanie własne na podstawie danych z Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie

Ad.4. Program rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanej do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi

Dokonując analizy pod kątem efektywności działań w odniesieniu do celu głównego i szczegółowego „Programu rozwoju zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej dostosowanej do potrzeb osób z zaburzeniami psychicznymi” stwierdza się, że w roku 2022 temat zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi był wielokrotnie podejmowany przez przedstawicieli Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie podczas spotkań Klubu Pracodawców oraz członków Lubelskiego Partnerstwa Publiczno-Społecznego. Tego typu działania przyczyniły się do wzrostu wiedzy i świadomości pracodawców na temat korzyści wynikających z zatrudniania osób niepełnosprawnych z zaburzeniami psychicznymi na przestrzeni lat 2021-2022. Nie odnotowano natomiast współpracy z żadnym podmiotem w zakresie form wspieranego zatrudnienia i przedsiębiorczości społecznej, zatrudnienia w ramach subsydiowanych miejsc pracy oraz na otwartym rynku pracy. W ramach realizowanych projektów osoby z zaburzeniami psychicznymi miały możliwość skorzystania ze staży i prac interwencyjnych.

Na przestrzeni dwóch lat odnotowano brak osób skierowanych do prac społecznie użytecznych. Dwie osoby w 2022 r. podjęły działalność gospodarczą, zaś żadna z osób nie założyła spółdzielni socjalnej. W roku 2022 zmniejszyła się liczba osób korzystających z wizyt u pośrednika pracy i doradcy zawodowego. W 2021 r. z tego typu porad i spotkań skorzystało 325 osób, w roku 2022 – 194 osoby. Wzrosła natomiast liczba osób biorących udział w szkoleniach. W roku 2021 r. w szkoleniach wzięło udział tylko 6 osób, zaś w 2022 r., dzięki realizowanym projektom liczba ta wzrosła do 70 osób.

Podczas wizyt marketingowych pośrednik pracy promował zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi. Wprawdzie wizyt tych w roku 2022 odbyło się mniej (208 wizyt) w stosunku do roku 2021 (330 wizyt), ale bezpośrednio kontakty marketingowe nakierowane wyłącznie na zatrudnianie osób z niepełnosprawnościami stanowiło istotny wkład w rozpowszechnianiu informacji o możliwości i zasadności zatrudniania osób doświadczających kryzysów psychicznych.

Oczekiwanym efektem działań określonych w Programie jest stworzenie profesjonalnego systemu wsparcia w zakresie aktywizacji zawodowej dla osób z zaburzeniami psychicznymi w oparciu o powstanie interdyscyplinarnej współpracy służb odpowiedzialnych za ochronę i promocję zdrowia psychicznego.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi były klientami zarówno Miejskiego Urzędu Pracy, jak też Wydziału ds. Osób Niepełnosprawnych, gdzie również korzystały z różnych porad i konsultacji.

Działania zrealizowane w 2022 r.

1. Upowszechnianie usług i instrumentów rynku pracy oferowanych przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie, w tym szczególnie usług poradnictwa zawodowego, szkoleń i pomocy w aktywnym poszukiwaniu pracy i pośrednictwa pracy.

- 1.1.** Udzielanie informacji przez doradców zawodowych na temat dostępnych form wsparcia w ramach oferty Urzędu. W 2022 r. **194 osoby** z zaburzeniami psychicznymi skorzystały z indywidualnej porady zawodowej.
- 1.2.** Informowanie klientów z zaburzeniami psychicznymi w ramach poradnictwa zawodowego o zakresie działań innych instytucji i organizacji w zależności od zidentyfikowanych potrzeb. Na stronie internetowej www.muplublin.praca.gov.pl w dziale *Rynek pracy* istnieje zakładka pn. *Projekty i Programy innych instytucji*, w której również mogą być zamieszczane projekty kierowane do osób niepełnosprawnych, w tym z zaburzeniami psychicznymi. Informacje dotyczące zakresu i form pomocy oraz wsparcia ze strony innych instytucji i organizacji działających na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi udzielane były również w ramach Ośrodka Informacji Osób Niepełnosprawnych w Wydziale ds. osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin.
- 1.3.** Informowanie klientów z zaburzeniami psychicznymi w ramach poradnictwa zawodowego o różnorodnych formach kształcenia ustawicznego. W 2022 r. **7 osób** z zaburzeniami psychicznymi uczestniczyło w szkoleniach.

2. Promowanie na bieżąco usług poradnictwa zawodowego, szkoleń zawodowych i pośrednictwa pracy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

- 2.1.** Promowanie na bieżąco na stronie internetowej Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie usług i instrumentów rynku pracy, z których mogą korzystać osoby bezrobotne, w tym również osoby z niepełnosprawnościami.
- 2.2.** Udział pracowników Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w Giełdzie Pracy, zorganizowanej przez Starostwo Powiatowe w Lublinie (06.05.2022 r.).
- 2.3.** Udział pracowników Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w Polsko-Ukraińskim Dniu Informacyjnym (17.05.2022 r.).
- 2.4.** Udział pracowników Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie w wydarzeniu pod nazwą: „Polsko-Ukraińskie Spotkanie dla Pracy”, zorganizowane w formule partnerskiej, m.in. z Wysokim Komisarzem ONZ ds. Uchodźców.

3. Projekty realizowane przez Miejski Urząd Pracy w Lublinie uwzględniające potrzeby osób z zaburzeniami psychicznymi.

- 3.1.** Projekt „**Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w mieście Lublin (VI)**” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) 2014-2020. Oś Priorytetowa I *Osoby młode na rynku pracy*, Działanie 1.1. *Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy – projekty pozakonkursowe*, Poddziałanie 1.1.1. *Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego*. Wsparciem zostało objętych 11 osób z niepełnosprawnościami, w tym 4 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Działania prowadzone w ramach tego zadania to: staże i szkolenia.
- 3.2.** Projekt „**Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie (VI)**”

Działania zrealizowane w 2022 r.

w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa IX *Rynek pracy*, Działanie 9.2 *Aktywizacja zawodowa – projekty PUP*. Wsparciem zostało objętych 20 osób z niepełnosprawnościami, w tym 3 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Działania prowadzone w ramach tego zadania: staże i szkolenia.

3.3. Projekt „**Aktywizacja zawodowa osób bezrobotnych w wieku 30 lat i więcej zarejestrowanych w Miejskim Urzędzie Pracy w Lublinie (VII)**” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa IX *Rynek pracy*, Działanie 9.2 *Aktywizacja zawodowa – projekty PUP*. Wsparciem zostało objętych 17 osób z niepełnosprawnościami, w tym 2 osoby z zaburzeniami psychicznymi. Działania prowadzone w ramach tego zadania: staże, szkolenia oraz prace interwencyjne.

4. Organizacja zróżnicowanych form wspieranego zatrudnienia oraz przedsiębiorczości społecznej.

W 2022 r. **2 osoby** z zaburzeniami psychicznymi skorzystały z jednorazowych środków na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej.

5. Współpraca z organizacjami pozarządowymi realizującymi zróżnicowane formy pomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

5.1. Porozumienie o współpracy zawarte z Centrum Rozwiązań Biznesowych w ramach projektu: „**Dwa kroki do aktywności**” - Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2014 – 2020, Oś Priorytetowa 11. Włączenie społeczne, Działanie 11.1. Aktywne włączenie skierowane zostało do 54 osób z niepełnosprawnościami (w tym z zaburzeniami psychicznymi).

5.2. Porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Lubelską Fundacją Rozwoju a Gminą Lublin/Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie przy realizacji projektu pt.: „**Kompetentni i przedsiębiorczy**” współfinansowanego ze środków PFRON.

5.3. Porozumienie o współpracy zawarte pomiędzy Niepublicznym Zakładem Opieki Zdrowotnej Poradnia Zdrowia Psychosomatycznego VIAMED a Gminą Lublin//Miejskim Urzędem Pracy w Lublinie przy realizacji projektu pt. „**Jestem, pamiętam**”, współfinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

Realizator: Miejski Urząd Pracy w Lublinie

6. Kampania szkoleniowo – informacyjna adresowana do pracodawców, promująca zatrudnianie osób z zaburzeniami psychicznymi.

6.1. Informowanie pracodawców o możliwości zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach dostępnych form wsparcia podczas podejmowanych kontaktów marketingowych.

6.2. Informowanie członków Klubu Pracodawców o możliwości zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach dostępnych form wsparcia. Na stronie internetowej MUP i pozostałych członków Klubu Pracodawców zamieszczano informacje o ofercie wsparcia m.in. skierowanej do osób z zaburzeniami psychicznymi. Poinformowano **56 pracodawców** w ramach wizyt marketingowych oraz podejmowanych kontaktów.

Działania zrealizowane w 2022 r.

- 6.3.** Promocja elastycznych form zatrudniania osób z zaburzeniami psychicznymi podczas spotkań organizowanych dla partnerów LPPS i Klubu Pracodawców oraz kontaktów marketingowych.
- 6.4.** Udział doradcy zawodowego – psychologa w cyklicznych spotkaniach Lubelskiego Porozumienia na Rzecz Ochrony Zdrowia Psychicznego.

Realizator: Miejski Urząd Pracy w Lublinie

Ad. 5. Program zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym

Działania w obszarze zapobiegania problemom zdrowia psychicznego w rodzinie i środowisku lokalnym koncentrowały się głównie na rozpowszechnianiu materiałów informacyjno-edukacyjnych wśród lubelskich rodzin i miały na celu zwiększenie wiedzy na temat zdrowia psychicznego wśród lubelskich rodzin oraz świadomości w zakresie kształtowania właściwych zachowań korzystnych dla zdrowia psychicznego.

W roku 2022 podejmowane działania informacyjne przyczyniły się do zwiększenia świadomości mieszkańców Lublina na temat zdrowia psychicznego, zaburzeń psychicznych oraz miejsc udzielających w Lublinie wsparcia i pomocy osobom z zaburzeniami psychicznymi i ich rodzinom. W planowaniu dalszych interwencji priorytetem będzie zwiększenie umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu wśród lubelskich rodzin.

Działania zrealizowane w 2022 r.

1. Upowszechnianie wiedzy wśród lubelskich rodzin oraz w środowisku lokalnym na temat:

- zaburzeń psychicznych
- możliwości i metod radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych;
- zasad wspierania osób w kryzysie psychicznym
- zdrowego stylu życia, właściwości sprzyjających zachowaniu zdrowia psychicznego.

1.1. Realizacja programów w zakresie promocji i ochrony zdrowia psychicznego dla lubelskich rodzin podejmowana była przez organizacje pozarządowe i skierowana głównie do rodzin wychowujących dziecko niepełnosprawne.

1.2. W roku 2022 r. rozpowszechniane były wśród lubelskich rodzin materiały edukacyjne na temat ochrony zdrowia psychicznego:

- poradnik: „**Zdrowie Psychiczne - Dbam to mam!**”
- ulotki

Realizator: Wydział Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin, Wydział Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin, Wydział ds. Osób Niepełnosprawnych

2. Zwiększenie dostępności i efektywności działań profilaktycznych z zakresu ochrony zdrowia psychicznego.

2.1. W roku 2022 przeprowadzone zostały spotkania informacyjne i warsztaty dla rodziców uczniów klas I szkół ponadpodstawowych mające na celu podnoszenie ich kompetencji wychowawczych i opiekuńczych. Działania podejmowane były w ramach projektu „Szkola proMOCji zdrowia psychicznego”, realizowanego przez Fundację Sempre a Frente, finansowanego ze środków budżetu miasta Lublin. W projekcie wzięło udział **888 rodziców**.

2.2. Rozpowszechnianie informacji na temat dostępnych form pomocy:

- 1) ulotki, broszury, informatory,
- 2) informacje w lokalnych mediach
- 3) na stronie internetowej samorządu miasta Lublin w zakładce *mieszkańcy/zdrowie/ważne adresy* znajduje się informacja o Centrum Interwencji Kryzysowej, które prowadzi telefon zaufania;
- 4) na stronie internetowej Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie znajduje się informacja na temat telefonów zaufania prowadzonych przez Centrum Interwencji Kryzysowej w Lublinie oraz Specjalistyczną Poradnię dla Rodzin MOPR w Lublinie;
- 5) w ramach Ośrodka Informacji Osób Niepełnosprawnych funkcjonującego w Wydziale ds. Osób Niepełnosprawnych udzielane są również porady osobom z zaburzeniami psychicznymi oraz ich rodzinom.

3. Zwiększenie kompetencji zawodowych oraz wzmacnianie wzajemnej współpracy i wymiany doświadczeń wśród pracowników organizacji i instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, jak też pracowników innych sektorów – m. in. oświaty, kultury, podstawowej opieki zdrowotnej (lekarze rodzinni).

3.1. Organizacja konferencji na temat: „**Zdrowie psychiczne w lokalnej społeczności**” poświęconej środowiskowym formom wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, zarówno dla osób dorosłych, jak też dzieci i młodzieży. W konferencji wzięli udział przedstawiciele organizacji pozarządowych oraz instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego, przedstawiciele placówek oświatowych oraz podmiotów leczniczych. W konferencji uczestniczyło **150 osób**.

3.2. Organizacja warsztatów, wykładów oraz grup superwizyjno-szkoleniowych dla nauczycieli szkół ponadpodstawowych w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego w ramach projektu „**Szkoła proMOCji zdrowia psychicznego**”, realizowanego przez Fundację Sempre a Frente, finansowanego ze środków budżetu miasta Lublin. W projekcie wzięło udział **365 nauczycieli**.

W powyższych działaniach uczestniczyli pracownicy organizacji i instytucji działających w obszarze ochrony zdrowia psychicznego oraz nauczyciele, pedagodzy i lekarze podstawowej opieki zdrowotnej. Ww. działania miały na celu podnoszenie kompetencji zawodowych, wzmacnianie wzajemnej współpracy i wymianę doświadczeń.

Sprawozdanie opracowane zostało na podstawie danych: Wydziału Zdrowia i Profilaktyki Urzędu Miasta Lublin, Wydziału ds. Osób Niepełnosprawnych Urzędu Miasta Lublin, Wydziału Inicjatyw i Programów Społecznych Urzędu Miasta Lublin, Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Lublinie, Miejskiego Urzędu Pracy w Lublinie, Lubelskiego Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia, Szpitala Neuropsychiatrycznego im. Prof. M. Kaczyńskiego w Lublinie oraz Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego Nr 1 Lublinie.